ਸੰਡੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ

www.ajdiawaaz.com

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਉਮੀਦ

ਅੱਜ ਦੀ ਆਵਾਜ਼

ਕੀਮਤ 2 ਰੁਪਏ

• ਜਲੰਧਰ **ਐਤਵਾਰ** • 7 ਮਾਰਚ, 2010 • 24 ਫੱਗਣ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੰਮਤ 541

ਈਮੇਜ਼ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਮਾਲਕ ਭਾਈ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਹੁਣ ਯੂ.ਏ. ਈ. ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਮਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਸ ਸਮੇਂ 5 ਹਜ਼ਾਰ ਵਰਕਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। 1976 ਵਿੱਚ ਉਹ ਇੱਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਥੇ ਗਏ ਸਨ।

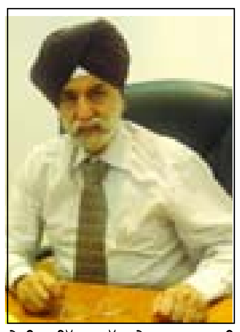

ਏਸ਼ੀਆਟਿੱਕ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਮਾਲਕ ਭਾਈ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੌਂਝੀ ਵੀ ਵੱਡੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ 1975 ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਕਈ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਦੁਆਬੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੰਗਾਲੀਆਂ ਪਹਿਲੇ ਸਿੱਖ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯੂ. ਏ.ਈ. ਵਿੱਚ ਦੇਸੀ ਦਵਾਖਾਨਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਲਾਇਸੰਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਜਲੰਧਰ ਨਾਲ ਪੈਂਦੇ ਧਨੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਸ. ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕੂਨਰ ਯੂ. ਏ. ਈ. ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਹੈ।

ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਇੱਕ ਗੁਰ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬਧਿਤ ਭਾਈ ਰਣਵੀਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਵੀ ਇੱਕ ਵਰਕਰ ਵਜੋਂ ਯੂ.ਏ. ਈ. ਗਏ ਸਨ ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ 3 ਕੰਪਨੀਆਂ ਉੱਥੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਸ. ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਦੁਬਈ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਉਪਰ ਪਹੁੰਚਣ ਸਮੇਂ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟਰ ਭਾਈ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ।

ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਬ ਅਮੀਰਾਤ (ਯੂ. ਏ. ਈ.) ਦਾ ਚਮਤਕਾਰ

'ਅੱਜ ਦੀ ਆਵਾਜ਼' ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੰਪਾਦਕ ਸ. ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਯੂ. ਏ. ਈ. ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਲੇਖ ਲੜੀ ਇਸ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ।

ਅਰਬ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ

ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ

ਸੱਤ ਖ਼ੁੱਦ ਮੁਖਤਿਆਰ ਰਿਆਸਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਬ ਅਮੀਰਾਤ (ਯੂ. ਏ. ਈ.) ਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਬੇਗਾਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਰਬ ਦੀ ਇਸ ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਤਾ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਅਰਬਾਂ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਕੁਝ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਂਝ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੱਸਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਲੱਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ। ਯੂ. ਏ. ਈ. ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮੇਂ 30 ਲੱਖ ਤੋਂ ਉਪਰ ਭਾਰਤੀ ਵਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਛੇਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਸਮਝੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਬੂਧਾਬੀ, ਡੁਬਈ, ਸ਼ਾਰਜ਼ਾਹ ਅਤੇ ਅਜ਼ਮਾਨ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਚਮਤਕਾਰੀ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਹਰ ਕੋਈ ਚਕਾ ਚੌਂਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਖੇਤਰ ਵੀ ਭਾਰਤ ਵਾਂਗ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਦੇ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵੀ ਸਾਥੋਂ ਢਾਈ ਦਹਾਕੇ ਪੱਛੜ ਕੇ ਸੰਨ 1971 ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅੱਜ ਯੂ. ਏ. ਈ. ਸਾਥੋਂ ਕਈ ਦਹਾਕੇ ਅੱਗੇ ਹੈ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਜੂਝ ਰਹੇ ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਯੂ. ਏ. ਈ. ਨੇ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਾਬੂ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਨੇਤਾ ਡੁਬਈ, ਆਬੂਧਾਬੀ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਥੋਂ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਦੌਰਾ ਹੋਟਲਾਂ ਦੇ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬੀਤ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਨੇਤਾ ਯੂ. ਏ. ਈ. ਦੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਤੋਂ ਹੀ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਲੈਣ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵੀ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਸਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜ ਨੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਦੱਖਣੀ ਭਾਗ 1969 ਵਿੱਚ ਹੀ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 1971 ਤੱਕ ਸਮੁੱਚਾ ਅਰਬ ਟਾਪੂਹਾਰ ਬਸਤੀਵਾਦ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਨਵੇਂ ਯੂ. ਏ. ਈ. ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ-ਬਾਦਸ਼ਾਹਤ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 2 ਦਸੰਬਰ 1971 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਰਬੀ ਨਾਮ 'ਅਲ ਅਮੀਰਾਤ ਅਲ ਅਰਬੀਆ ਅਲ ਮੁਤਾਹਿਦਾ ਹੈ।" ਪੁਰਾਤਨ ਇਤਿਹਾਸ ਮੁਤਾਬਿਕ ਅਰਬ ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਮੀਰ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਸਲਿਮ ਧਰਮ ਦੇ ਬਾਨੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਪੁੱਤਰੀ ਬੀਬੀ ਫਾਤਿਮਾ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਮੀਰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਮੀਰ ਲਈ ਸ਼ੇਖ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ਼ੇਖ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਮਨ-ਭਾਉਂਦਾ ਨਾਇਕ। "ਚੈਂਬਰਜ਼ ਟਵਿੰਟੀਅਥ ਸੈਂਚੁਰੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ" ਨੂੰ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਤੋਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ੇਖ ਕਹਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਖਾ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਯੂ. ਏ. ਈ. ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੂਬਿਆਂ ਉਪਰ ਸ਼ੇਖ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦਾ ਹੀ ਰਾਜ ਹੈ। ਸੱਤੇ ਰਿਆਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਖਾਂ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਘਰਾਣੇ ਰਾਜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹ ਇੱਕ ਰਾਜਸ਼ਾਹੀ ਸਟੇਟ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਯੂ. ਏ. ਈ. ਦੀਆਂ ਸੱਤ ਮਿਸਲਾਂ ਜਾਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦਾ ਅਤੀਤ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਰ ਮਿਸਲ ਅਤੇ ਰਿਆਸਤ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਸ਼ੇਖ ਜਾਂ ਅਮੀਰ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਰ ਰਿਆਸਤ ਦਾ ਮੁੱਖੀ, ਸ਼ੇਖ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਮੁੱਖੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਜਿਹੜਾ ਕਬੀਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਬਲਵਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਬਾਕੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਕਬੀਲੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਵੱਡੇ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਸ਼ੇਖ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਮਾਨ ਯੂ.ਏ.ਈ. ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮਰਹੂਮ ਸ਼ੇਖ ਜ਼ਈਦ ਬਿਨ ਸੁਲਤਾਨ ਅਲ ਨਹੀਆਨ ਵੀ ਅਲ ਅਬੂ ਫਾਲਾਹ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਨ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਬਾਨੀ ਯਾਸ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਇੱਕ ਭਾਗ ਹੈ। ਬਾਨੀ ਯਾਸ ਕਬੀਲਾ ਬਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਛੋਟੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਹੈ।

ਉਨੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਬਾਨੀ ਯਾਸ (ਬਨਿਆਸ) ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਕੁੱਝ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ੇਖ ਮਕਤੂਮ ਬਿਨ ਬੂਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਬੂਧਾਬੀ ਛੱਡ ਕੇ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਵੱਸ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਰਿਆਸਤ ਬਣਾ ਲਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੁੱਬਈ ਦੇ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬਸਤੀਵਾਦ ਦੇ ਖ਼ਾਤਮੇ ਉਪਰੰਤ ਅਰਬ ਸ਼ੇਖਾਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ੁੱਦ-ਮੁਖਤਿਆਰ ਰਿਆਸਤਾਂ ਅੰਦਰ ਏਕਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੂਰੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਉੱਭਰੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਦੋ ਰਿਆਸਤਾਂ ਆਬੂਧਾਬੀ ਅਤੇ ਦੁਬਈ ਨੇ 19 ਫਰਵਰੀ 1968 ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਏਕਤਾ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ 2 ਦਸੰਬਰ 1971 ਨੂੰ ਚਾਰ ਹੋਰ ਰਿਆਸਤਾਂ ਸ਼ਾਰਜਾਹ, ਅਜਮਾਨ, ਉਮ-ਅਲ-ਕੁਵੈਨ ਅਤੇ ਫੁਜੀਰਾ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। 10 ਫਰਵਰੀ 1972 ਨੂੰ ਸੱਤਵੀਂ ਰਿਆਸਤ, ਰਾਸ-ਅਲ-ਖੇਮਾ ਨੇ ਵੀ ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਬ ਅਮੀਰਾਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਸੱਤਾਂ ਹੀ ਰਿਆਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਰਿਆਸਤ ਆਬੂਧਾਬੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ 65,250 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਰਕਬਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਕਬਾ ਦੂਜੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਰਕਬੇ ਤੋਂ ਵੀ ਕਈ ਗੁਣਾ ਜਿਆਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਦੁਬਈ ਰਿਆਸਤ ਦਾ ਕੁੱਲ ਕਰਬਾ3900 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ। ਤੀਜੀ ਵੱਡੀ ਰਿਆਸਤ ਸ਼ਾਰਜਾਹ ਤੇ ਚੌਥੀ ਰਾਸ-ਅਲ-ਖੇਮਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੋਲ 1700 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਫੁਜੀਰਾ ਕੋਲ 1150 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੇ ਉਮ-ਅਲ-ਕੁਵੇਨ ਕੋਲ 750 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਰਿਆਸਤ ਅਜ਼ਮਾਨ ਕੁਲ ਸਿਰਫ਼ 250 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਰਕਬਾ ਹੀ ਹੈ। ਅੱਸੀਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਬੂਧਾਬੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ 75 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਫਲਸਤੀਨੀ ਸਨ। ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਏਸ਼ੀਆਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਆਬੂਧਾਬੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰੀਆਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦਾ ਆਬਾਦੀ ਪੱਖ ਤੋਂ ਮੁਹਾਂਦਰਾ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਨ 1995 ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਬ ਅਮੀਰਾਤ (ਯੂ. ਏ. ਈ.) ਦੀ ਜਨਸੰਖਿਆ 24 ਲੱਖ 11 ਹਜ਼ਾਰ ਸੀ, ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਈ ਗੁਣਾਂ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾਤਾ ਭਾਈ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਸ਼ਾਰਜ਼ਾਹ ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ। ਭਾਈ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਿੱਠੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਉੱਚੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਯੂ.ਏ. ਈ. ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਇਮ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਦੁਬਈ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਇਮਾਰਤ 'ਬੁਰਜ਼ ਖਲੀਫ਼ਾ' ਦਾ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼

ਯੂ.ਏ.ਈ. ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਢਾਂਚਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਡਰਲ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖ਼ੁੱਦ-ਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਰ ਰਿਆਸਤ ਦਾ ਆਪਣਾ ਰਾਜਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੌਮੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਹਰ ਰਿਆਸਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੇਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਬਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਕੰਮਕਾਜ਼ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹਨ ਜਾਂ ਫੇਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਹਨ।

ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਬਾਕੀ ਸਫਾ II 'ਤੇ

ਲੜੀਵਾਰ 'ਸੰਭਲੋ ਪੰਜਾਬ' ਦੀ 5 ਕਿਸ਼ਤ

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤੂਰ

ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ ਜਗਰਾਓਂ

ਮੋਬਾਇਲ :98158-00405

ਤੀਜਾ ਵਰਗ- ਇਹ ਵਰਗ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਹੈ। ਮੱਧ ਦਰਜੇ ਦੇ ਕਿਸਾਨ, ਵਪਾਰੀ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਵੀ ਇਸੇ ਵਰਗ ਦੇ ਪਾਂਧੀ ਆਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਵਰਗ ਨੇ ਜੋ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੂਸਰੇ ਵਰਗ 'ਤੇ ਪਾਇਆ, ਇਸ ਵਰਗ ਤੇ ਉਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਰ ਵੀ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਅਜਿਹੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਦੌੜ ਦੌੜਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤੱਥ ਇਸ ਵਰਗ ਦੀ ਰੂਪ -ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ.-

1. ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੋਵੇਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ,ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਤਰੀ ਘਰ ਤੋਂ ਵੀ ਆਰਥਿਕ ਮੱਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਰਗੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ 400 ਗਜ਼ ਦਾ ਪਲਾਟ ਖ਼ਰੀਦਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਘਰ ਬਣਾਉਣਾ ਤਾਂ ਦਾਖ਼ਲਾ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਥਾਹ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਦਲ-ਦਲ ਵਿੱਚ ਧਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

2. ਕਿਰਤ ਦੀ ਘਾਲਣਾ ਘਾਲਣ ਵਾਲੇ ਛੋਟੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਤੇ ਵਪਾਰੀ ਲੋਕ, ਕਰਜ਼ਾ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਕੰਮ ਚਲਾਉਣ ਜਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ-ਕਰਦੇ, ਵਿਆਜ ਦੇ ਮੂਲ ਦੀ ਘੁੰਮਣ ਘੇਰੀ ਵਿੱਚ ਐਸੇ ਫਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁੜ ਕੇ ਨਿਕਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ।

3. ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਦੇ ਸਨ। ਫੇਰ ਪੁੱਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵੇਚਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਅੱਜ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਕਾਲਜ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਕੁੱਝ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਹਿਲੇ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਕਾਰ ਪੱਖੋਂ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਵਰਗ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਵੀ ਇੱਕ ਵਰਗ ਹੈ, ਪਰ ਭਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਾਰਨ ਇਸ ਵਰਗ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਘਾਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਵਿਖਾਵੇ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਹੇਠਲਾ ਵਰਗ

ਇਹ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਕਾਮਿਆਂ, ਛੋਟੇ ਤੇ ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵਰਗ ਹੈ। ਭਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਮਾਰੂ ਅਸਰ ਇਸੇ ਵਰਗ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਘਾਲਣਾ ਹੈ। ਅਰਨੈਸਟ ਹੈਮਿੰਗਵੇ ਨੇ ਜਦ ਬੁੱਢਾ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਨਾਵਲ ਲਿਖਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਮਛੇਰਿਆਂ ਨਾਲ ਰਿਹਾ। ਸਮੁੰਦਰੀ ਸਫਰ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡੇ ਤੇ ਹੰਢਾਈਆਂ। ਜਾਲ ਨੂੰ ਸੁੱਟਣਾ ਅਤੇ ਭਾਰੇ ਹੋਏ ਜਾਲ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣਾ, ਹੈਮਿੰਗਵੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਿਰੜ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਜਦ ਖਾਲੀ ਨਿਕਲਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਅਸਲੀ ਮਛੇਰਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਉਦਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਹੀ, ਇਸ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਿਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਜੇਕਰ ਭਰਿਸ਼ਟ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਅਸਹਿਣ ਯੋਗ ਨਤੀਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਭਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਆਮ ਆਦਮੀ ਤੇ ਕੀ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਸਹੀ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ, ਪੰਜ, ਦਸ ਪੰਝੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਹ ਪੈਸੇ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਲਗਭਗ ਮਨਫੀ ਹੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥ ਵੀ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿੱਚ ਭਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਬਾਹਰਲੇ ਪ੍ਰਾਤਾਂ, ਕੇਰਲਾ, ਕਰਨਾਟਕਾ, ਗੁਜਰਾਤ ਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਸਿੱਕੇ ਅੱਜ ਵੀ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਬੱਸ ਵਿੱਚ ਸਫਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ ਤੇ ਜੇ ਕਿਰਾਇਆ ਦੋ ਰੁਪਏ ਪਚਾਸੀ ਪੈਸੇ ਹੈ ਤਾਂ ਕੰਡਕਟਰ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੰਦਰਾਂ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਕਰੇਗਾ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਕੁ ਵਪਾਰੀਆਂ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਮੀਰਾਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਇੰਨੀ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਲਈ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਜੋਗਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।

(ਚੱਲਦਾ)

ਪੂੰਜੀ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤ ਲਈ ਆਮ ਰਾਇ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਮੀਡੀਆ

ਚੰਦਰਿਕਾ

ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਗ਼ੈਰ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚੌਥੇ ਖੰਭੇ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਛਾਵਾਂ ਲੱਭਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੀ ਚਕਾਚੌਂਧ ਨਾਲ ਇਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਏਨਾ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚ ਅਤੇ ਝੂਠ ਦਾ ਫ਼ਰਕ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਗੋਂ ਇਉਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਕਿੰਨੇ-ਕਿੰਨੇ ਸੱਚ ਅਤੇ ਕਿੰਨੇ-ਕਿੰਨੇ ਝੂਠ ਪਰੋਸ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਹੋ ਹੀ ਮਾਧਿਅਮ ਠੀਕ ਹੈ, ਜੋ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮਾਨਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਸੱਤਾ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਲਈ ਚੌਥੇ ਖੰਭੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਚੌਥਾ ਖੰਭਾ ਆਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਕ ਕਰਨ ਦਾ ਇਹ ਇੱਕ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਉਲਝਣ ਭਰਿਆ ਹੈ, ਜੇ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਸੱਤਾ ਵਿਵਸਥਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਚੌਥੇ ਖੰਭੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਖਾਂ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਨਾਲ ਹੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਨਾਲ ਵਰਤਾਓ ਦਾ ਵੀ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਵੇਰ ਦੀ ਚਾਹ ਅਤੇ ਚਿਪਸ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਆਤਮ-ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਚਲਾਉਣਾ ਇੱਕ ਸਕਿੰਟ ਲਈ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਦੂਜੀ ਖ਼ਬਰ ਲੱਭਦੇ ਹੋਏ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਪੰਨੇ ਜ਼ਰੂਰ ਉਲਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲਾਂ ਨੂੰ ਰਿਮੋਟ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਬਦਲਦੇ ਹੋਏ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਕੁੱਝ ਸਮਾਂ ਕੱਟ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਮਾਧਿਅਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਤਾਓ ਹੈ। ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦਾ ਪਾਠਕ ਹੁਣ ਪਾਠਕ ਨਾ ਰਹਿ ਕੇ ਦਰਸ਼ਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਖਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਰ ਮਾਧਿਅਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਮਿਲਣ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਦਰਸ਼ਕਾਂ-ਪਾਠਕਾਂ ਦਾ ਇਹ ਜੁੜਾਉ ਸੰਚਾਰ ਮਾਧਿਅਮਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁੱਝ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੀਡੀਆ ਉਦਯੋਗ ਵਿਸਤਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੀਡੀਆ ਇੱਕ ਸ਼ੈਂਪੂ, ਸਾਬਣ, ਤੇਲ ਵੇਚਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਦਖ਼ਲ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਵਧਾਰਣਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਾ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਜਾਂ ਵਾਧਾ ਮੀਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਹਿੱਤ ਇੱਥੇ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ? ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਚਾਬੀ ਕਿਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੋ ਹਿੱਤ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨਗੇ। ਜੇ ਅਜੋਕੇ ਹਿੰਦੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦਾ 77.14 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨਿੱਜੀ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਨਿੱਜੀ ਮਾਲਕਾਨਾ ਤੈਅ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਹਿੰਦੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਕੀ ਪਰੋਸਿਆ ਜਾਏ 'ਤੇ ਕੀ ਨਾ ਪਰੋਸਿਆ ਜਾਏ? ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਾਰੇ ਮਾਧਿਆਮ ਲੋਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜਨ ਹਿੱਤ ਦੀ ਵੀ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਿੱਜੀ ਮਾਲਕੀ ਮੀਡੀਆ ਆਪਣੇ ਪਰੋਕਸ਼ ਜਾਂ ਆਪਰੋਕਸ਼ ਦਰਸ਼ਕਾਂ-ਪਾਠਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਪੱਖ-ਪੂਰਤੀ ਤੈਅ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਫ਼ਜ਼ਲ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਖਲਨਾਇਕ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫੇਰ ਪਰਮਾਣੂ ਅਸਤਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਗੌਰਵ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦਾ। ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ-ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੇ ਬਦਲਾਉ ਦਾ ਦੌਰ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਸਭਿਅਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਟਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ 'ਤੇ ਮਿਟਾਉਣ ਦੀ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇੰਨੀ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖਣੋਂ ਨਾਕਾਮ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਯਥਾਰਥ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਢਲਕੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਚਾਨਕ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਘਟ ਰਿਹਾ।

ਬਾਕੀ ਸਫਾ II 'ਤੇ

ਰਾਮਾ ਹੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਜੋੜ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਸਪਤਾਲ

ਔਰਥੋ, ਨਿਉਰੋ ਕੇਅਰ ਸੈਂਟਰ

ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਦੀ ਹਰ ਬਿਮਾਰੀ ਅਤੇ (ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਦੀ ਇੰਜਰੀ) ਕਮਰ ਦਰਦ, ਸਰਵਾਈਕਲ ਦੇ ਦਰਦਾਂ ਤੇ ਗੋਡਿਆਂ ਅਤੇ ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਦਰਦਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਲ ਇਲਾਜ।

ਬਗੈਰ :

- ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨ
- ਬੇਹੋਸ਼ੀ
- ਖਿੱਚ
- ਟੀਕਾ
- ਦਰਦ ਰਹਿਤ

ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ (ਦੇਸ਼ -ਵਿਦੇਸ਼) ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ।

ਸਹੂਲਤਾਂ : ਵਧੀਆ ਸਟਾਫ਼, ਪਰਾਈਵੇਟ ਰੂਮ, ਜਨਰਲ ਵਾਰਡ, ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਮਾਹੌਲ

ਪਿੰਡ ਨਗਰ, ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਰੋਡ, ਨੇੜੇ ਫਿਲੌਰ ਸ਼ਹਿਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ।

ਫੋਨ (H) 01826-238342(M) 98889-20009

ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ !

(ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਹਸਪਤਾਲ ਬੰਦ ਰਹੇਗਾ)

ਸਮਾਂ : ਗਰਮੀਆਂ : ਸਵੇਰੇ 9 ਤੋਂ 2 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ 4 ਤੋਂ 5.30 ਵਜੇ

ਸਰਦੀਆਂ : ਸਵੇਰੇ 9 ਤੋਂ 2 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ 4 ਤੋਂ 5.00 ਵਜੇ

ਫੋਨ (R) 01826-320385, 320291, 645004

For Contact Log in : www.drkulwantramaspinal.com

ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ

ਸਾਂਝਾਂ ਆਰ-ਪਾਰ ਦੀਆਂ -17

ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ

92161-44432

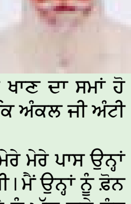

ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਮੇਰੀ ਘਰਵਾਲੀ ਨੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਗਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਗਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਮੇਰੇ ਲੜਕੇ ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸਿੰਘ ਕੋਲੋਂ ਆਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਛੋਟਾ-ਮੋਟਾ ਸਮਾਨ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਘਰਵਾਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨੂੰਹ ਕਿਰਨਪਾਲ ਨੂੰ ਵੀ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਸਮਾਂ ਤਕਰੀਬਨ ਸਵੇਰੇ ਬਾਰਾਂ-ਸਾਢੇ ਬਾਰਾਂ ਵਜੇ ਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਘਰਵਾਲੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਹੋਸਟਲ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਅੱਜ ਨੌਕਰਾਨੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਜਲਦੀ ਆ ਜਾਇਉ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੁਪਹਿਰ ਦੀ ਰੋਟੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਰੋਟੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲਾਂ ਘਰ ਆ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਮੈਂ ਕਿਰਨਪਾਲ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਨੂੰ ਗੱਲ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਆਦਤ ਹੈ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਲਾ ਲਿਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਪੰਜ-ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਹੋਰ ਲੱਗ ਜਾਣਗੇ। ਤੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਘਰ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀ ਰਹੀ। ਪਰ ਉਹ ਵਿਚਾਰੀ ਨਵੀਂ-ਨਵੀਂ ਸਾਡੇ ਘਰ ਆਈ ਸੀ। ਸੱਸ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਦੇ ਘਰ ਗਏ ਸਨ ਉਸ ਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਵੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਕੜੀ ਸੀ। ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਿਆਂ-ਕਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਸੱਤ ਵੱਜ ਗਏ। ਮੈਂ ਬੜਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਦੋ ਘੰਟੇ ਵਾਸਤੇ ਗਏ ਸੀ ਤੇ ਸੱਤ ਘੰਟੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਅਜੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਮੁੜੀਆਂ। ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁੜੀਆਂ ਮੈਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੁੱਛਣ ਕਿ ਅੰਕਲ ਜੀ ਅੰਟੀ ਕਿੱਥੇ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਚਾਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੀਤੀ। ਮੇਰੇ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਰਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਟੈਲੀਫ਼ੋਨ ਨੰਬਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕਿੱਥੇ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਬੜਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਸੀ। ਏਨੇ ਨੂੰ ਅੱਠ ਵਜੇ ਨੂੰਹ ਸੱਸ ਆ ਹੀ ਗਈਆਂ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਬੜੀ ਜਲਦੀ ਮੁੜ ਆਏ ਹੋ। ਦੋ ਘੰਟੇ ਵਾਸਤੇ ਗਏ ਸੋ। ਅੱਠ ਘੰਟੇ ਲਾ ਆਏ ਹੋ। ਕੁੜੀਆਂ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਕਦੋਂ ਰੋਟੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਾਧੀ। ਮੇਰੀ ਘਰਵਾਲੀ ਉਲਟਾ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਹਿੰਦੀ ਕਿ ਉਹ ਲੂਣ ਨਹੀਂ ਕਿ ਖੁਰ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਚਾਹ ਵੀ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਰੋਟੀ ਵੀ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੂੰ ਹੀ ਜਲਦੀ ਲੈ ਆਉਂਦੀ, ਤੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਵੀ ਸੀ। ਨੂੰਹ ਕਿਰਨਪਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ,"ਪਾਪਾ ਮੈਂ ਇੱਕ -ਦੋ ਵਾਰੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਜੇ ਮੰਮੀ ਗੱਲ੍ਹਾਂ ਕਰਨੋ ਹੱਟਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਆਂਟੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਜੇ ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੋਂ ਹੱਟਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਮੰਮੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਬੈਠਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਡਰਦੀ ਮਾਰੀ ਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ।"

ਉਸ ਨੇ ਮੇਰੀ ਘਰਵਾਲੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਭੈਣ ਜੀ ਹੋਸਟਲ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੈ ? ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਰੋਟੀ ਪਾਣੀ ਆਪ ਦਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਬਾਹਰੋਂ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੋਸਟਲ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਕਮਰੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋ ਕਿ ਦੋ ਕੁੜੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਹੋਸਟਲ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜਾ ਕੇ ਮੇਰੇ ਘਰਵਾਲੀ ਨੂੰ ਚੇਤਾ ਆਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਲੇਟ ਹੋ ਗਈ ਹਾਂ। ਕੁੜੀਆਂ ਰੋਟੀ ਉਡੀਕਦੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਫਿਰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਆਟੋ ਲੈ ਕੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚੇ। ਆਟੋ ਵਾਲੇ ਨੇ ਪੰਜਾਹ ਰੁਪਏ ਮੰਗੇ। ਘਰਵਾਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੀਰਾ ਪੰਜਾਹ ਹੀ ਲੈ ਲਈਂ ਪਰ ਚੇਤੀ ਘਰ ਪਹੁੰਚਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਲੇਟ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮਰਾਸੀ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਸਹੁਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਚੱਲਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਉਸ ਦੀ ਚੰਗੀ ਸੇਵਾ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ। ਉਹ ਬੈਠਾ ਮੌਜ਼ ਨਾਲ ਛੱਕਦਾ-ਛਕਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਯਾਦ ਆਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਪਿੰਡ ਵੀ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਫਟਾਫਟ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਲਾਗੇ ਆ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਜੁੱਤੀ ਲਾ ਕੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਫੜ ਲਈ ਅਤੇ ਦੌੜਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਦਾਦਾ ਕੀ ਗੱਲ ਏ, ਬੜਾ ਦੌੜਿਆ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦਾਦੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਯਾਰ ਸਹੁਰੀਂ ਗਏ ਸੀ, ਲੇਟ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਫੂਲੇਵਾਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਇੱਕ ਮਾਮੀ ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਸੀ। ਮਾਮੇ ਦੇ ਨਾਂ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਗੱਲ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਆਦਤ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਪੰਜ ਚਾਰ ਪ੍ਰਾਹੁਣੇ ਆ ਗਏ। ਕੁਦਰਤੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਖੰਡ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਹੱਟੀ ਵੀ ਘਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਸੀ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਖੰਡ, ਚਾਹਪੱਤੀ, ਆਟਾ,ਦੁੱਧ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਦੁੱਧ ਵੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵੇਚਦਾ। ਮਾਮੀ ਨੇ ਮੇਰੀ ਬੇਬੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀਬੀ ਘਰ ਪ੍ਰਾਹੁਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਘਰ ਖੰਡ ਮੁੱਕੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਕੌਲੀ ਖੰਡ ਦੀ ਉਧਾਰੀ ਦੇਣੀ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਖੰਡ ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਲੈ ਆਂਦੀ ਤਾਂ ਮੋੜ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਬੇਬੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਨੀ ਭਾਬੀ ਬੈਠ ਜਾ ਅਤੇ_ਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਹੀਂ ਬੀਬੀ ਜਾ ਕੇ ਚਾਹ ਬਣਾਉਣੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਹੁਣਿਆਂ ਨੇ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਬੇਬੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਭਾਬੀ ਜਿਹੜੀ ਤੁਸੀਂ ਮੱਝ ਭਲੂਰ ਤੋਂ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਿੰਨੇ ਦੀ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿੰਨੇ ਸੂਏ ਸੂਈ ਹੈ। ਮਾਮੀ ਦੇ ਭਲੂਰ ਪੇਕੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਪੇਕਿਆਂ ਵਾਲੀ ਮੱਝ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਆ ਤਾਂ ਮਾਮੀ ਨੂੰ ਘਰੇ ਆਏ ਪ੍ਰਾਹੁਣੇ ਸਾਰੇ ਭੁੱਲ ਗਏ। ਨਾ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਹ ਦਾ ਚੇਤਾ, ਨਾ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਹੁਣਿਆਂ ਦੇ ਜਾਣ ਦਾ ਚੇਤਾ। ਉਹ ਕਦੇ ਮੱਝ ਦੀ ਗੱਲ ਛੇੜ ਲਵੇ ਅਤੇ ਕਦੇ ਮੱਝ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਅਤੇ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦੀ, ਕਿ ਬੀਬੀ ਮੱਝ ਤਾਂ ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਨੇ ਸਾਥੋਂ ਢਾਈ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਇਆ ਹੀ ਲਿਆ। ਦਸ ਸੇਰ ਦੁੱਧ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਚੋਅ ਲਵੇ, ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਮਾਮੀ ਨੂੰ ਅੱਧਾ ਪੌਣਾ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਾਹੁਣੇ ਘਰੇ ਬੈਠੇ ਚਾਹ ਉ_ਡੀਕਦੇ ਰਹੇ। ਆਖ਼ੀਰ ਉ_ਡੀਕ -

ਬਾਕੀ ਸਫਾ II 'ਤੇ